

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

71. An qui ex licentia comedit carnes in die jejunii, possit comedere
laridum, aut alias carnes novicas? Et quid si tota refectio ex illo carnis
genere fiat? Ex p. 1. tr. 9. r. 47.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

quorum, & caeteri intelligitur concessus, quod etiam sanguine non sagimine, vt male transcripsit Azorius...

1. Verum, his non obstantibus, puto in tali casu, nullo pacto sanguinem posse comedi, & ita firmiter probat doctissimus & amicissimus P. Bardi in Bull. Cruci...

sunt comedere sagimen, tamen, re melius confiderata, existimo, hanc sententiam non esse in praxi re-

3. Obseruandum est hic obiter primo, quod qui uouit pro qualibet die non comedere carnes, aut oua, toties peccat, quoties comedit. Ita, vt alibi adnotauimus, tenendum est, contra amicissimum & doctum Pasqualigum...

4. Nota etiam, me alibi docuisse contra Pasqualigum decis. 299. & decis. 276. excusari a ieiunio textores vitæ sericæ, & factores, etiam conficientes calceos ex materia molli; & in nostram sententiam nominatim contra Pasqualigum tenet etiam nouissimè P. Bossius...

5. Item ego alibi docui contra Pasqualigum, decis. 275. quod defectus vini nulli modo uideatur excusare à ieiunio, seu tribuere causam sufficientem faciendi plures comestiones; quia licet deficiat uinum, aut ceruuisa, aliæ uero potio, quæ loco uini adhibetur, possunt esse cibi, & tales, qui abundè sufficiant ad uincam sufficientem comestionem, seu refectonem. Et ita nominatim contra Pasqualigum docet etiam Bossius...

6. Et tandem nota, dictum Patrem Pasqualigum decis. 382. nominatim contra me docere, Pontificem dispensando cum aliquo in ieiunio absque causa non peccare neque uenialiter. Sed nostram sententiam nominatim contra ipsum tenet, me citato Angelus Bossius...

est sup. in 1. Rel. 106. & vlt. & in 2. cr. 3. Rel. 5. recitatus in 5. vlt. Et pro contento in hoc 5. Osereant dum est. in tom. 8. tr. 4. Rel. 72. & hic sup. leges doct. Rel. 65. signatæ à lin. 3. & uer. Acta. men.

Alibi supra Rel. 33. & in Rel. 34. 8. pen. & vlt. & in Rel. 35. 5. vlt.

Alibi inf. in Rel. 86. à med. 8. 1. uer. Similiter.

Sup. hoc sup. in Rel. 63. 6. Nota etiam & in Rel. 64. 5. Vnde, in fine.

Sup. hoc in tom. 3. tr. 2. leg. doct. Rel. 9. & signanter ibi in tr. 1. Rel. 27. à lin. 2. & hic inf. in tr. 7. Rel. 27. 6. 2. à lin. 8. & uer. Imo.

N. A. n. i. a. L. IV. V. III.

RESOL. LXXI.

An qui ex licentia comedit carnes in die ieiunij possit comedere lardum, aut alias carnes nocuas? Et quid si tota refectio ex illo carnis genere fiat? Ex p. 1. tr. 9. Rel. 47.

§. 1. Ioan. de la Cruz Vir doctissimus ex Dominica Inorum Familia; in suo director. conse. part. 1. præcept. 4. art. 8. lib. 8. concl. 3. negatiuam sententiam docet, ubi sic asserit: [Nota, non licere dispensato ob infirmitatem]

firmiorem in esu carnis ; comedere tocinum, aut alias carnes nociuas : quia alias esus istorum erat vetitus in Quadragesima. Et per Medicum non dispensatur in fitis cibis nociuis.] Ita ille ; & citat pro hac sententia Emmanuelem Rodriguez.

2. Sed contrariam opinionem sustinendam esse puto, quam nouissimè docet Villalobos in sum. tom. 1. tract. 23. dub. 8. num. 11. ubi sic ait : [El que tiene licencia para comer carne, puede comer conejo, liebre, o fucino, y si esto le hiziere daño, será pecado de gula, mas, o meños, conforme al daño que le hiziere : mas no es contra el precepto del ayuno, mayormente que el tocinio, aunque es rezio de digerir, es de buen mantenimiento, come dizen los Medicos.] Itaque habenti licentiam ad esum carniū, licebit quodcumque gēnus comedere, scilicet, lardum, leporem, hædum, bouem, & alia infimis disconuenientia, etiam si tota refectio ex illo carnis genere fiat : nam in tali casu edendo carnes saluti nociuas peccabit aduersus præceptum naturale temperantiæ ; non autem aduersus præceptum positium de abstinendo à carnibus in die ieiuniorum. Norandum verò, quòd si supradicta sumerentur in parua quantitate ad excitandum appetitum ; tunc non frangeretur, neque præceptum positium abstinentiæ, neque etiam præceptum naturale temperantiæ seruanda. Et ita intelligendus est Henriquez lib. 7. cap. 30. n. 3.

RESOL. LXXII.

An dispensatus, ut possit edere carnes, & lactuicia, possit simul edere pisces ? Ex p. 1. r. 9. Ref. 26.

Super hoc quamuis cū excommunicatione inf. in Ref. 77. §. Sed hic, & in alio §. eius annot.

§. 1. Negatiuam sententiam docet doctus senex Nauarrus tom. 1. consil. de obseruat. ieiun. quem postea sequutus est Grassius part. 1. lib. 2. cap. 37. num. 59. Et ratio est : quia piscium esus ei nocet, vel non nocet ; si nocet, ergo comedendo illos peccat ; si non nocet, ergo sine iusta causa cum ipso dispensatur.

2. Sed contrariam sententiam docent communiter DD. vt Reginaldus tom. 1. lib. 4. cap. 14. numero 168. Filliucius tom. 2. tract. 27. part. 1. cap. 3. num. 52. Nugnus in addit. ad 3. part. tom. 2. tract. de Bulla, §. 8. dub. 4. Sebastianus Acosta in explicat. Bul. quæst. 80. Fernandez in exam. Theol. mor. p. 3. cap. 9. §. 5. n. 3. Azorius par. 1. lib. 7. cap. 10. q. 5. Ortiz in sum. cap. 19. num. 18. & 19. Fagundez Præcept. 4. lib. 1. cap. 2. num. 18. & Villalobos in sum. tom. 1. tract. 24. dub. 8. num. 10. qui respondet ad argumenta Nauarr. Et ratio est : quia hoc sine peccato fieri aliquando potest, vt si vinà cum carnibus non nocent pisces, vel quia parum de ipsis comedendo facultas appetitiua excitatur ; vel, dato, quòd contra temperantiā peccetur ; non tamen ieiunium frangitur, a quo ex iusta causa dispensatio largita fuit. Circa præsentem quæstionem vide Vegam in sum. tom. 1. c. 4. cas. 17.

RESOL. LXXIII.

An quando causa fuerit dubia circa comestionem carniū in ieiunio, opus sit dispensatione, si ageretur de nouememo notabili ? Ex p. 4. r. 3. Ref. 56.

* Quæ hic est sup. Ref. 3. & signanter sup. hoc inf. in Ref. seq. & in cap. 8. §. 2. num. 13. afferentes in ieiunio dispensatione Ref. 78. §.

§. 1. Affirmatiuam sententiam videntur docere Doctores, quos ego citauim in par. 1. tract. 9. §. 1. quibus nunc addo Filliucium tom. 2. tract. 27. cap. 6. n. 128. & Fernandez in exam. Theol. mor. par. 2. cap. 8. §. 2. num. 13. afferentes in ieiunio dispensatione opus esse, quando causa fuerit dubia,

2. Verum contrariam sententiam docet Iohannes Sancius in selectis ; disp. 51. num. 9. existente causa manifesta non egere ieiunantem dispensatione edendi carnes, omnes fatentur. Eodem ergo modo dubia causa existente, opus non erit dispensatione, cum idem ius habeat aliquis ad fugiendum damnū certò venturum, atque illud de quo rationabiliter dubitatur an sit exoriendum ; sicut qui probabiliter & rationabiliter dubitat, quòd in extremam necessitatem eueniet, si extremè indigentī subueniat, non tenebitur subuenire. Adde quòd dubium in fauorem rei est interpretandum, & in possidentis fauorem accipiendum. Nec in hoc casu ius dubium vincit ius certum, nam quamuis præceptum abstinendi à carnibus sit certum, & in possessione obligandi, etiam ius ad conferendam vitam in homine certum est & antiquius, & antiquior etiam est possessio fin illo ad conferendam suam vitam & ab strictiori iure orta. Quapropter in homine non solum est ius certum ad certò conferendam vitam, sed etiam est illi ius certum ad non exponendam vitam periculo dubio eam amittendi. Et quamuis dubium sit homini, an ex abstinentia à carnibus sit detrimentum passurus in salute, non est tamen illi dubium quòd ius habeat certum non se committendi tali dubio : sit ergo quòd ius certum conferande salutis superet ius certum præcepti abstinendi à carnibus. Et ideò sit etiam, Doctores dicere recurrendum esse ad Superiorem ad possendam dispensationem in ieiunio, vel in esu carniū, quod idem est, quando causa est dubia, non intelligendus esse id asserere quando fuerit dubium, magnum nocuumtum exoriendum ex obseruatione ieiunij, nam tunc necessaria non videtur dispensatio, vt probatum est, sed quando dubitaretur aliquale nocuumtum promanandum, quod quamuis actu existeret, obligatio ieiunij, vel abstinentia à carnibus non cessaret, cum leges positivæ aliquali obligent labore & detrimto. Hæc conuincit Sancius, qui, vt visum est, interpretatur Doctores Superiùs pro affirmatiua sententia citatos ; sed an probabiliter, videant alij.

RESOL. LXXIV.

An in dubio, si abstinentia carniū illarua sit nocuumtum nocuumtum agrotis, necessaria sit dispensatio ? Et docent Prælatos, & Superiores, quando subditi proponunt causam dubiam ad obtinendam dispensationem, non debere esse nimis scrupulosos, aut ambigiosos, immo tenentes id conscientia subditi preuentis, cum parum ad imos spectet tunc dispensare causam dubiam, per dispensationem faciendo illam iustam. Ex p. 9. tract. 6. & Mil. r. Ref. 26. aliàs 27.

§. 1. Nerepidè negatiuam sententiam tenet acutissimus Caramuel in Theol. mor. lib. 3. de conscientia, disp. 1. num. 1395. & contra se sic arguit : [In omni dubio standum est, pro possessione, quæ erat ante dubium. Ergo, si dispensatio sit dubia, standum pro lege certa, quæ erat ante illam dubiam dispensationem. Atqui necessitas certa est dispensatio certa : ergo necessitas dubia est dispensatio dubia. Igitur, cum necessitas dubia est, standum pro lege, quæ erat ante illam. Atqui ante morbum erat in possessione lex Ecclesiastica carnes tempore quadragesimali interdicens, ergo standum pro legis possessione, quando morbi grauitas est dubia. Sed Caramuel admittit primum enchyrama argumenti, & ad minorèm sublumpram veniens, negat necessariam esse dispensationem, & sic discurrit Pertrouet omnibus diebus, exceptis Dominicis, ieiunare & interrogo, an dies Dominica sit dispensatio sine legis